

دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی اردبیل

دانشگاه علوم پزشکی اردبیل

دانشکده پزشکی

پایان نامه جهت اخذ درجهٔ دکترای حرفه‌ای رشتهٔ پزشکی
عنوان

ارزیابی شاخص‌های فرافکنی بیماران ام‌اس مبتلا به نوریت اپتیک
و ارتباط آن با شدت بیماری ام‌اس

نگارش:

محمد وجданی

اساتید راهنما:

دکتر ابوالفضل عطالو

دکتر مهریار ندرمحمدی

استاد مشاور:

دکتر فیروز امانی

بهمن ۱۴۰۱

شمارهٔ پایان نامه: پ/پ/۷۴

بسمه تعالی

گواهی اصالت پایان نامه

دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی آذربایجان

اینجانب محمد وجданی دانشجوی مقطع دکتری رشته پزشکی دانشگاه علوم پزشکی اردبیل تایید می‌نمایم

که :

- این پایان نامه بر اساس نتایج برسیها / تحقیقات انجام یافته توسط اینجانب تحت راهنمای خانم دکتر فریبا صادقی موحد بوده و به وسیله خودم انشا گردیده است و در صورت استفاده از نتایج پژوهش‌ها و یا آثار دیگران بلاfacسله به مرجع مورد استفاده استناد شده است و در قسمت منابع و مأخذ مشخصات مرجع به طور کامل ذکر گردیده است.

- مسئولیت صحت مطالب مندرج در این پایان‌نامه به طور کامل با اینجانب است.

- این پایان نامه قبل از دریافت هیچ مدرک تحصیلی (هم سطح، پاییں تر یا بالاتر) در سایر دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی ارائه نشده است.

- کلیه حقوق مادی و معنوی این پایان‌نامه و هر گونه محصول مستخرج از آن اعم از مقالات، چاپ کتاب و ثبت اختراع به دانشگاه علوم پزشکی اردبیل تعلق دارد و هرگونه استفاده از اطلاعات و یا نتایج، واگذاری اطلاعات به افراد دیگر، چاپ، تکثیر، نسخه‌برداری، ترجمه و اقتباس از این پایان‌نامه بدون اخذ اجازه کتبی از دانشگاه علوم پزشکی اردبیل ممنوع است.

- کلیه مقالات مستخرج از این پایان‌نامه تحت نام دانشگاه علوم پزشکی اردبیل (Ardabil University of Medical sciences) به عنوان وابستگی نویسنده اول یا مسئول و با اطلاع و اجازه تمامی استادی راهنما و مشاور به چاپ رسیده یا خواهد رسید.

- چنانچه در هر مقطع زمانی، خلاف موارد فوق ثابت شود، عواقب ناشی از آن را می‌پذیرم و دانشگاه مجاز است با اینجانب مطابق با ضوابط و مقررات رفتار نموده و در صورت برخورد قانونی، هیچ گونه ادعایی نخواهم داشت.

نام و نام خانوادگی دانشجو

امضا و تاریخ

- بدینوسیله اصال و صحت نتایج این پایان‌نامه مورد تأیید اینجانب، دکتر ابوالفضل عطالو استاد راهنما می‌باشد.

نام و نام خانوادگی استاد راهنما

امضا و تاریخ

تقدیم

به نام آنکه جان را فکرت آموخت ؛
خدای را بسی شاکرم که از روی کرم
، پدر و مادری فداکار نصیبم ساخته تا
در سایه‌ی درخت پر بار وجودشان
بیاسایم و از ریشه‌ی آن‌ها شاخ و
برگ گیرم. والدینی که بودنشان تاج
افتخاری است بر سرم و نامشان
دلیلی است بر بودنم چرا که این دو
موجود مقدس پس از پروردگار، مایه
ی هستی ام بوده‌اند، دستم را گرفتند
و در این وادی پر از فراز و نشیب
زندگی، چگونه راه رفتن را به من
آموختند.

آموزگارانی که برایم زندگی و انسان
بودن را معنا کردند.

حال این برگ سبزی است تحفه‌ی
درویش تقدیم به آستان آنان...

تشکر و قدردانی

سپاس خدای را که سخنوران، درستودن او بمانند و شمارندگان، شمردن نعمت های او ندانند و کوشندگان، حق او را گزاردن نتوانند. اکنون که باید آغازی بر یک پایان بنگارم، بر خود لازم می دانم که از اساتید راهنمای محترم آقای دکتر ابوالفضل عطالو و آقای دکتر مهریار ندرمحمدی و استاد مشاور محترم، جناب آقای دکتر فیروز امانی به خاطر راهنمایی های ارزشمند نهایت تشکر و قدردانی را نمایم.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	چکیده
فصل اول: مقدمه	
۴	۱-۱- مقدمه و بیان مسئله
۹	۱-۲- اهداف
۹	۱-۲-۱- هدف کلی مطالعه
۹	۱-۲-۲- اهداف اختصاصی
۱۰	۱-۲-۳- سوالات و فرضیات
۱۱	۱-۳- تعریف واژه‌ها
۱۱	۱-۳-۱- نوریت اپتیک
۱۱	۱-۳-۲- آزمون رورشاخ
۱۲	۱-۳-۳- مالتیپل اسکلروزیس (ام اس)
فصل دوم: بررسی متون	
۱۴	۲-۱- مولتیپل اسکلروزیس
۱۶	۲-۱-۱- علائم و نشانه‌ها
۱۸	۲-۱-۲- انواع مختلف بیماری مولتیپل اسکلروزیس
۱۹	۲-۱-۳- علل بیماری
۱۹	۲-۱-۴- درمان مولتیپل اسکلروزیس
۲۰	۲-۲- آزمون‌های روانی
۲۲	۲-۳- ارزشیابی شخصیت
۲۷	۲-۴- مفهوم فرافکنی
۲۹	۲-۵- آزمون‌های فرافکنی
۳۳	۲-۵-۱- انواع آزمون‌های فرافکنی
۳۸	۲-۶- آزمون رورشاخ
۴۶	۲-۶-۱- کاربرد آزمون رورشاخ
۴۸	۲-۶-۲- فرآیند پاسخ دهی به آزمون رورشاخ

۵۲	۲-۶-۳- اعتبار و روایی آزمون رورشاخ
۵۷	۲-۷- بررسی متون

فصل سوم: مواد و روش کار

۶۱	۳-۱- نوع مطالعه
۶۱	۳-۲- جامعه مورد مطالعه و روش نمونه گیری
۶۱	۳-۳- ابزار تحقیق
۶۱	۳-۳-۱- آزمون رورشاخ
۶۳	۳-۳-۲- شیوه اجرای آزمون رورشاخ در نظام جامع اکسنر
۶۶	۳-۴- روش گردآوری اطلاعات
۶۷	۳-۵- معیارهای ورود به مطالعه
۶۷	۳-۶- معیارهای خروج از مطالعه
۶۷	۳-۷- ملاحظات اخلاقی
۶۸	۳-۸- محاسبات آماری
۶۸	۳-۹- جدول متغیرها

فصل چهارم: نتایج

۷۰	۴-۱- آمارتوصیفی و استنباطی
۷۳	۴-۲- نتایج مربوط به آزمون رورشاخ
۷۳	
۸۱	۴-۲-۱- نتایج بدست آمده از رورشاخ یار

فصل پنجم: بحث و نتیجه‌گیری

۸۳	۵-۱- بحث
۹۵	۵-۲- محدودیتها
۹۵	۵-۳- جمع بندی و نتیجه‌گیری
۹۷	۵-۴- پیشنهادات
۹۵	۵-۵- ترجمان دانش
۹۹	منابع

فهرست جداول

عنوان	صفحة
جدول ۱-۴-۱- فراوانی سن افراد شرکت کننده	۷۰
جدول ۱-۴-۲- فراوانی طول مدت بیماری ام اس	۷۱
جدول ۱-۴-۳- فراوانی EDSS بیماری ام اس.....	۷۲
جدول ۱-۴-۴- فراوانی شاخص های فرافکنی بیماران ام اس مبتلا به نوریت اپتیک بر حسب سن	۷۴
جدول ۱-۴-۵- فراوانی شاخص های فرافکنی بیماران ام اس مبتلا به نوریت اپتیک بر حسب جنس	۷۵
جدول ۱-۴-۶- فراوانی شاخص های فرافکنی بیماران ام اس مبتلا به نوریت اپتیک بر حسب شغل	۷۶
جدول ۱-۴-۷- فراوانی شاخص های فرافکنی بیماران ام اس مبتلا به نوریت اپتیک بر حسب تا هل	۷۷
جدول ۱-۴-۸- فراوانی شاخص های فرافکنی بیماران ام اس مبتلا به نوریت اپتیک بر حسب مصرف سیگار.....	۷۸
جدول ۱-۴-۹- فراوانی شاخص های فرافکنی بیماران ام اس مبتلا به نوریت اپتیک بر حسب محل سکونت	۷۹
جدول ۱-۴-۱۰- فراوانی سطح معنی داری و ضریب همبستگی EDSS با شاخص های فرافکنی	۸۰
جدول ۱-۴-۱۱- فراوانی سطح معنی داری و ضریب همبستگی EDSS با شاخص های فرافکنی(ادامه)	۸۰
جدول ۱-۴-۱۲- فراوانی نسبت های بدست آمده از نرم افزار رورشاخ یار	۸۱

فهرست علایم اختصاری

A: A whole animal form.

F: Using only the form or shape features of the inkblot. No movement involved and rarely seen in blends.

MS: Multiple sclerosis

R: Response Frequency in the Rorschach

ارزیابی شاخص های فرافکنی بیماران ام اس مبتلا به نوریت اپتیک و ارتباط آن با

شدت بیماری ام اس

چکیده

زمینه: شایعترین نوع بیماری التهابی و با واسطه ایمنی دستگاه عصبی مرکزی مالتیپل اسکلروزیس (ام اس) می باشد. نوریت اپتیک شایعترین نوع درگیری مسیر های بینایی توسط ام اس می باشد. افسردگی نیز می تواند در بیماران مبتلا به ام اس نسبت به سایر شرایط طبی مزمن شایعتر باشد، همچنین اکثر مطالعات نشان داده خطر خود کشی در بیماران مبتلا به ام اس نسبت به جمعیت عمومی بیشتر است آزمون رورشاخ یکی از شناخته شده ترین ابزار های ارزیابی برای ارزیابی خصوصیات گستره و عمیق شخصیتی مانند سازماندهی و عملکرد شخصیت از جمله مکانیسم های دفاع ناخود آگاه می باشد.

هدف: تعیین میزان شاخص های فرافکنی بیماران ام اس مبتلا به نوریت اپتیک و ارتباط آن با شدت بیماری ام اس.

مواد و روش کار: پژوهش حاضر جهت ارزیابی شاخص های فرافکن در بیماران مبتلا به مالتیپل اسکلروزیس که در سیر بیماری چهار نوریت اپتیک شده اند با استفاده از آزمون رورشاخ می باشد جامعه مورد مطالعه شامل ۵۰ نفر از بیماران ام اس مبتلا به نوریت اپتیک واجد شرایط بر اساس معیار های ورود به مطالعه بودند. جهت انتخاب بیماران ام اس از داده های ثبت شده در واحد تحقیقات بالینی بیمارستان علوی اردبیل استفاده شد. بعد از بررسی سابقه بالینی بیماران، کسانی که سابقه ای از اختلالات روانپردازی نداشته و نوریت اپتیک در آنها بهبود یافته برای انجام مطالعه انتخاب شدند.

نتایج: شخصیت نقش مهمی در نحوه برخورد افراد با تجربیات استرس زا دارد. این موضوع بر قرار گرفتن در معرض عوامل استرس زا، واکنش پذیری به عوامل استرس زا، انتخاب مقابله و اثربخشی مقابله تأثیر می گذارد. به این ترتیب، مواجهه با تجربیات استرس زا ناشی از تشخیص و سیر یک بیماری مزمن عصبی با دوره نامشخص مانند ام اس، نیازمند توجه است.

نتیجه گیری: تغییرات شخصیتی نه تنها ممکن است نشانگر آسیب شناسی مغز باشد، بلکه تلاشی برای سازگاری با بیماری های عصبی است. پایبندی به درمان، کیفیت زندگی بیماران، ارتباط با بیماران و درک خطر درمان چند موضوع مهم بالینی است که تحت تأثیر ویژگی های شخصیتی بیماران MS می باشد.

کلمات کلیدی: مالتیپل اسکلروزیس- نوریت اپتیک- آزمون رورشاخ- شاخص های فرافکنی